

Важливим порівняно з іншими формами контролю є значення аудиту у відстежуванні процесів економічного зростання. Тому аудиторські перевірки покликані не лише з'ясувати достовірність фінансової звітності, а й завдяки дотриманню принципу превалювання сутності над формою проникати у глибинну логіку відстежуваних економічних явищ і процесів, обґрунтовувати ефективні прогнозні рішення.

Список використаної літератури:

1. Аудит: підручник / Г. М. Давидов, М. В. Кужельний, І. Г. Давидов [та ін.]; за ред. Г. М. Давидова, М. В. Кужельного. – К.: Знання, 2009. – 495 с.
2. 2. Гордієнко Н.І. Аудит, методика і організація: навчальний посібник / Н.І. Гордієнко, О.В. Харламова, М.Ю. Карпенко. – Харків: ХНАМГ, 2007. -200 с.
3. 3. Кулаковська Л.П. Організація і методика аудиту: навч. посібник/ Л.П Кулаковська, Ю.В. Піча– К.:Каравела, 2008. – 568 с.

*Мачита І.Р., магістрант ТНЕУ,
науковий керівник: к.е.н., доцент Будник Л.А.*

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ

Стабільність умов функціонування підприємства вимагає захисту всіх форм власності, створення гарантій для ефективної підприємницької діяльності, надійності усіх елементів економічної системи, здатності до розвитку і прогресу, що втілює в собі безпеку підприємства та його стійке економічне становище. Саме тому економічна безпека є однією із найважливіших умов ефективного функціонування і розвитку сфери підприємництва в економіці будь – якої країни [1, с.39].

Метою даної статті є розкриття сутності економічної безпеки та характеристика її основних параметрів, наукове обґрунтування терміну «економічна безпека підприємства», визначення основних факторів впливу на неї.

Поняття «економічна безпека» належить до числа тих, які, з одного боку, всім інтуїтивно зрозумілі, а з іншого – є важко визначені в коректній та вичерпній формі, адже в українській науковій літературі сутність економічної безпеки трактується фрагментарно, мають вигляд монографій та статей [2, с.105]. Категорія «економічна безпека» є відносно новою в українському науковому лексиконі, для закордонної науки та практики, це по-

няття актуальне та досліджується вже давно. Так, ще в 1934 році президент США Ф. Рузвельт утворив федеральний комітет з економічної безпеки.

Концепція економічної безпеки України, яку було розроблено у 1999 році Інститутом економічного прогнозування, визначає дану категорію як «спроможність національної економіки забезпечити свій вільний, незалежний розвиток, а також достатній оборонний потенціал країни за всяких несприятливих умов і варіантів розвитку подій, та здатність Української держави до захисту національних економічних інтересів від зовнішніх та внутрішніх загроз» [3, с.56].

На основі вивчених праць вчених які займалися дослідженням факторів, які впливають на економічну безпеку підприємства, можна зробити висновок, що найкраще висвітлені фактори впливу на економічну безпеку підприємства у працях О.В. Ареф'єва, З.С. Варналія, Л.І. Донця, В.Л. Ортинського, Н.В. Зачосової, В.М. Гайця [6, с.107]. Козаченко Г.В., Пономарьов В.П., Ляшенко О.М., в монографії «Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення» трактують економічну безпеку як стан економіки, що служить захистом економічних інтересів країни, при якому цілком можливе досить високе і стійке економічне зростання [2, с.22].

Ортинський В.Л., Кержицький І.С. розглядають економічну безпеку підприємства як захищеність потенціалу суб'єкта господарювання від негативної дії зовнішніх та внутрішніх факторів, прямих або непрямих економічних загроз, а також здатність суб'єкта до відтворення [4, с.11].

Аналіз наукових праць дозволяє виділити такі підходи до визначення категорії «економічна безпека підприємства», а саме:

- орієнтований на захист інформації;
- конкурентний;
- ресурсно – функціональний, орієнтований на захист економічних інтересів підприємства;
- орієнтований на відповідну сукупність умов та чинників;
- орієнтований на захист від загроз;
- орієнтований на виробничо – економічну систему.

Окремі підходи є лише фрагментарними, і висвітлюють тільки один бік проблеми, не дозволяють розкрити сутність категорії повністю, інші – підкреслюють цілком правильні й суттєві характеристики відповідної категорії, однак потребують конкретизації [5, с.37].

Ресурсно – функціональний підхід є комплексним, оскільки він розкриває економічну безпеку підприємства як стан найбільш ефективного використання ресурсів, що є фактично ототожненням із ефективністю. Також слід зазначити що суттю цього підходу є ефективне використання ко-

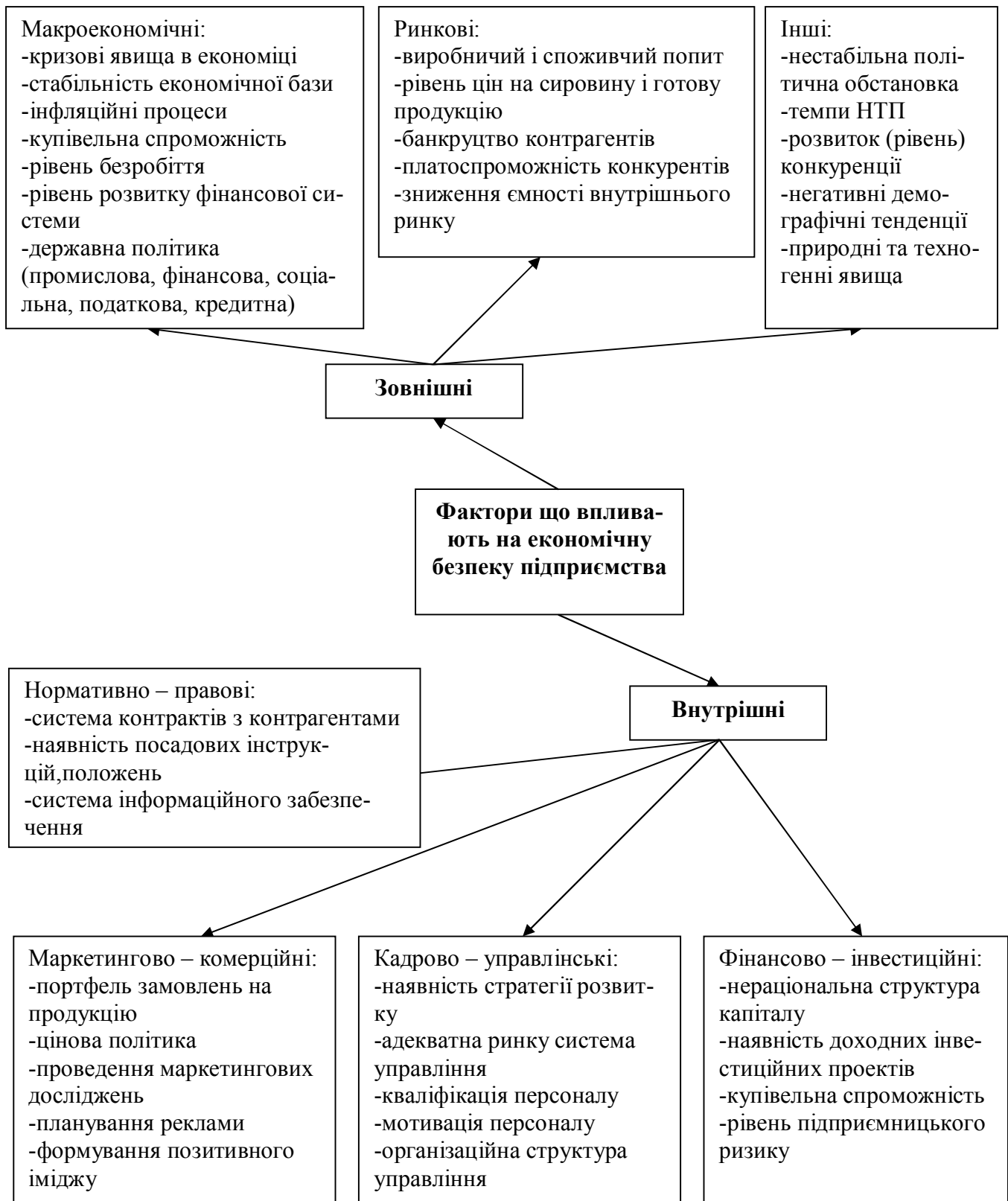
корпоративних ресурсів, тобто економічна безпека розглядається крізь призму наявності ресурсів, їх ефективного і правильного використання та управління ними.

Конкурентний підхід трактує економічну безпеку з точки зору конкурентних переваг, але враховуючи те, що не завжди конкурента перевага не завжди дасть той очікуваний рівень економічної безпеки, який потрібно підприємству, оскільки на його діяльність крім конкурентних факторів впливають багато інших, наприклад фактори пов'язані з державним регулюванням економіки країни чи окремої галузі. Підприємству слід завжди мати певні джерела та ресурси для протидії негативним факторам впливу.

Визначаючи фактори впливу на економічну безпеку підприємства слід ретельно поділяти їх на зовнішні та внутрішні (рисунок 1). Необхідність такого поділу зумовлена потребою інформування про зовнішні та внутрішні фактори для розробки та прийняття заходів протидії, які суттєво відрізняються і обмежуються часовими параметрами. Від вчасності прийнятих рішень щодо негативних факторів, які впливають на економічну безпеку підприємства залежить процес виробництва чи інші види діяльності підприємства.

Що ж стосується критеріїв поділу факторів, що впливають на економічну безпеку підприємства, то слід розробити такий поділ, який би забезпечив поділ їх на фактори економічного спектру та правового, адже на сьогодні в Україні законодавча та нормативно – правова база зазнає змін майже щодня і виникає необхідність ретельного стеження за цими змінами.

Отже, економічна безпека підприємства – це стан корпоративних ресурсів і підприємницьких можливостей, за якого гарантується найбільш ефективно їхнє використання для стабільного функціонування та динамічного науково-технічного й соціального розвитку, запобігання внутрішнім і зовнішнім негативним впливам (загрозам). Серед багатьох підходів щодо трактування поняття «економічна безпека підприємства» самим оптимальним є ресурсно – функціональний, головне достоїнство якого – всеосяжний, комплексний характер, оскільки в рамках цього підходу досліджується найважливіші фактори, що впливають на стан функціональної складової економічної безпеки підприємства.

Рисунок 1. Фактори, що впливають на економічну безпеку підприємства [Розроблено автором самостійно]

Список використаної літератури:

1. Камлик А.І. Економічна безпека підприємницької діяльності: економічно – правовий аспект. /А.І. Камлик// Навч. – пос.- К.: Атака, 2005. – 325с.
2. Козаченко Г.В. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизмы обеспечения: Моногр./ Г.В. Козаченко, В.П.Пономарев, О.М. Ляшенко – К.:Либра.-2003. – 280 с.
3. Концепція економічної безпеки України / Інститут економічного прогнозування / Кер.проекту Гаєць В.М. – К.: Логос, 1999. – 56с.
4. Ортинський В.Л. Економічна безпека підприємств, організацій, установ /В.Л. Ортинський, І.С. Кержицький // К.: Правова єдність, 2009 – 544с.
5. Карачина Н.П. Комплексність та спектральність категорії «економічна безпека» / Н.П. Карачина// Формування ринкових відносин в Україні – 2011. – №3. – С.36-43.
6. Штангрет А.М. Методологічні засади економічної безпеки підприємств в Україні / А.М. Штангрет // Формування ринкових відносин в Україні – 2009. – №3. – С.105-109.

*Медицька І.І., магістрант ТНЕУ,
науковий керівник: к.е.н., доцент Данилюк І.В.*

ЗБУТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Система збуту товарів – ключова ланка маркетингу й свого роду фінішний комплекс у всій діяльності фірми по створенню, виробництві й доведенню товару до споживача. Саме тут споживач або визнає, або не визнає всі зусилля фірми корисними й потрібними для себе й, відповідно, купує або не купує її продукцію та послуги. Збутова діяльність – це цілісний процес, що охоплює: планування обсягу реалізації товарів із урахуванням рівня прибутку, що очікується; пошук і обрання найкращого партнера – постачальника (покупця); проведення торгів, включаючи встановлення ціни відповідно до якості товару та інтенсивності попиту; виявлення й активне використання факторів, здатних прискорити збут продукції та збільшити прибуток від реалізації [3]. Організація збутової діяльності на підприємстві є однією з найважливіших складових його функціонування. Збутова діяльність забезпечує підприємство основним – грошовим потоком для його функціонування. Саме від постановки та розвитку збутової діяльності на підприємстві залежить його ринковий успіх або поразка. Передумови, що визначають роль збутової мережі в ринковій економіці подано в таблиці 1.[4, с.104].